

OF 460/1951

Modropikčasti slepič (anguis fragilis L. var. incerta Kryn).

Naš navadni slepič je v barvi in risbi jako nestalen. Različki, ki so jih znanstveniki doslej opisali, so spojeni med seboj po mnogoštevilnih prehodih, pa tudi nimajo posebne vrednosti, kajti dognano je, da izpremeni lahko isti slepič v primeroma kratkem času svojo barvo popolnoma. Le en različek — namreč zgoraj omenjeni — se odlikuje po jako značilnih svojstvih. Werner (Rept. u. Amph. Österreich-Ungarns, 1897, pag. 25) ga smatra za edinega, ki zasluži ime posebne varietete. Ker je modropikčasti slepič ugotovljen tudi za Kranjsko, ga hočem po edinem eksemplaru, ki je bil doslej v naših krajih ujet, na kratko opisati.

V telesnem ustroju se razlikuje var. incerta od navadnega slepiča edino po glavi. Dočim prehaja glava pri tipičnem slepiču brez presledka v truplo, je na našem eksemplaru v okrožju senc napihnjena, tako da močno spominja na kačjo glavo z dobro razvitim vratom. Vrh tega je ušesna odprtina jasno vidna. [Na podlagi navedenega znaka je povzdignil Fitzinger (Syst. reptil. I., 1842, pag. 23) ta različek celó v poseben rod Otophis z vrsto Eryx Fitz.]. Dr. Gv. Sajovic mi je povedal, da tako izraženega vratu ni videl še pri nobenem slepiču, čeprav jih je imel pri svojih herpetoloških raziskavanjih nad sto v rokah.

Zanimiva je barva varietete. Temeljna barva hrbta je enakomerno svetlorjava. Zgornja stran telesa je spredaj precej gosto posuta z večjimi in manjšimi, lepo višnjevo-modrimi pegami, ki se proti koncu telesa polagoma izgubljajo.

Po Schreiber-jevem mnenju (Herpet. europ. 1912, pag. 527) nastanejo modre pege na slepiču, posebno če so intenzivno barvane, često vsled odrgnjenja povrhnice. Za naš eksemplar to ne velja, ker je njegova hrbtna stran nepoškodovana. Werner pa navaja v novem Brehmu (Brehms Tierleben V. Bd, pag. 116), da se pojavlja modropikčasta risba na zelo starih samcih. Da je starost vsaj eden izmed vzrokov za pojav

116240

modrih pik, je prav lahko umevno, vsaj je n. pr. znano, da nekatere stare ptice v ujetništvu abnormno premene barvo svoje obleke (geraio-chroismus). Iz geografične razširjenosti te varietete (vzhodna Evropa) bi lahko sklepali, da imajo klimatične razmere na postanek takih pisanih eksemplarov tudi poseben vpliv. Zanesljiv odgovor na vprašanje o odvisnosti imenovane risbe od raznih činiteljev bi mogel dati seveda le eksperiment na živalih.

Dosedaj je bila najdena var. incerta v južni Rusiji, v Kavkazu, na Ogrskem (Erdeljsko) ter v Dunajski okolici, kjer ni baš redka in nastopa na samcih v večji meri kakor na samicah (Werner, Rept. und Amph. Oe.-Ung., l. c.). Prvi in doslej edini eksemplar na Kranjskem sem našel v sklepu Kamniške Bistrice (600 m) blizu lovske hiše kneza Windischgraetza na travnatemrodu potoka, ki teče iz Proseškega jarka v Bistrico (26. maja 1913). Hrani ga herpetološka zbirka deželnega muzeja v Ljubljani. Žival je lepo razvit samec dolg 41·8 cm, dolžina repa znaša 14·3 cm. Najdišče na Kranjskem je zavaljo tega posebno zanimivo, ker je med dosihmal znanimi najzapadnejše. Kolikor sem mogel razvzeti iz literature, je to tudi prvo najdišče v južnih deželah naše monarhije.

Albin Seliškar.

116240